

برنجی سنه - نسخہ ۱۹

چهارشنبه

صحیفہ ۷۳

بر نسخہ سی ۱ غروشه در.

—••••—

مرکزی ابو السعود جاده سنده ۱۸ نومرولو دکاندر.
کوندربله جک اوراق معلم نامنه اورایه کوندربله لیدر.
بوسته اجرقتی ویرلماش مکاتیب قبول اولتماز.

مجمع مؤلفین

بر نسخہ سی ۱ غروشه در.

—••••—

استانبول ایچون آونه یازماز. بوغاز ایچی داخل اولدیغی
حالده خارج ایچون بر سنه لك آونه بدلی — بوسته
اجرنبله برابر — یاریم عثمانلی لبراسیدر.

فی ۳ جمادی الآخره سنه ۱۳۰۵

(معارف نظارتینک رخصتیاه هفته ده بردفعه نشر اولنور)

فی ۳ شباط سنه ۱۳۰۳

برکال اولدینی کبی سز لرك دخی بوتجارتده بئله شرکنکر بنده کره
اخص آمالدر دیر.

«کزار دلنده کشاده اولان کل زیبای آرزویی شو طرز
دلشین اوزره زینت سفره قیل وقال ایلرکه: «فقره سی» دیرکه:»
معناسه کلدیکی حلاله کلام طالبک نهایتده برده «دیر» کلپور!
تکرار معنویک الک جوئی برزماندن ری لطافت کویان فصاحت
«قوروق» نامیه یاد ایتمک باشلادقاری «عطف تفسیری» بلا-
سندن نشأت ایدیور.

قدما آتاری اینجده - حاوی اولدینی عطف تفسیرلر طی
ایدیلنج - نصفنه قریب کوچیله جک کتابلر بولنه بیله چکی ادعا
اولنه یلیر. بونره پرولاک اتمک قطعاً جائز دکدر .

یوبایده محرات قدما دن نمونه لر کو سترمه لزوم کورموروز.
یالکر کامل باشانک - بعض افکاره کوره - عصر مزک الک بلغانه
یازلش اثرلرندن معدود اولان تله ماق ترجمه سندن بوجه آتی
برقاج مثال ایرادیه الکتفا ایده جکر:

«کندیسی بی بخت وسعدیده طالع سخت عدوشار ایتسیله...»

§

«مدت مدیده وطن وعلکتندن جدا و بعد و سیر و سفر
دریاده نابدید اولدیغندن...»

§

«برمدت ساکت وصامت اقامت ایتدکدن صکره...»

§

«جبار اینجده مختفی و نهان اولان انهارک سیر و تماشا سی...»

§

«یوله بربری بزی مسکن و مأوانده ضرورت و احتیاجدن
بری ایلدی.»

§

«سائر جنک و حربه دائر شریقلر سولتدردی.»

§

«برده برده ابرام و الحاحی آتردیغندن...»

§

«اقوام وحشیه جوانب و اطرافدن سیلار کبی روان اولدینی...»

§

«زخخوردۀ تیر خلف وعد اولانلرک صغیر و کیری، برنا
و پیری، غنی و فقیری، خادم و مبری بری برلینسه کبر دکاری
منتور کورنجه...»

— — —

— — —
نونه انتخاب — — —

— ۸ —

خواجه نشأت

اسمی سلیماندر. «مصاحب شهر یاری» عنوانیه یاد اولسان

«پیر اولدینی دمد» نک «هنکام هرمد» بی تفسیر یولو
ایراد اولدینی ادعا ایدیلجه جک اولورسه دینلیرکه:

«تفسیرده قاعده مُفسّرک مُفسّرندن مستغنی و یا بالعکس
مُفسّرک مُفسّرندن مغنی اولماسیدر. اولورسه ایکسندن برینه
لزوم قالمز. بزم ظنزه کوره بوراده «هنکام هرم» «پیر اولدینی
دم» ایله تفسیره محتاج دکدر. بناء علیه تعبیر نانی «تطویل»
قیلندن اولور. سزک ادعا کره کوره محتاج ایسه او حالده دخی
«پیر اولدینی دم» دینیلجه «هنکام هرم» لزوم سز قایلر. بناء علیه
بوکرده تعبیر اول تطویل قیلندن اولور. معناه یینلرنده قطعاً
فرق اولمایان بو تعبیرلردن یالکر بری شیخ مرانی افاده به کافی
ایدی.»

آشاغکی بیتلرک ایکنجی مصراعرلنده دخی هیچ بر فائده سی
اولمایان تکرار لفظی ایله تکرار معنوی اجتماع ایتشدی:

(بوقفسیرک بعض آتاری دل زارم کبی)

(بولماسدی جامه یکر نک ایله حسن نظام)

(جسته جسته بعض اوراق بریشانده قالب)

(کورماشدی صورت جمعیت اوزره حسن نام)

«نابی»

«کوزلجه جمع و ترتیب اولتاش ایدی.» سوزیله آکلادیه
بیله جک بر معنایی افاده ایچون «جامه یکر نک ایله حسن نظام بولما
مشدی.» دینه برشی دینیه مسه بیله بوکا «صورت جمعیت اوزره
حسن نام کورماشدی.» جمله سی علاوه ایدنه «اوزادیور سکر!»
دینیه یلیر.

تکرار لفظیدن زیاده تکرار معنویدن احتراز مشکل اولدیغندن
آثار قدما ده، خصوص بیله نزلرنده بو قسته ده جوق تصادف
اولنور:

«ندیم بزم الفت و همنشین مجلس حجت اولان ظریف بی انصافه...»

«عزت باشا»

«سبب تحریر وثیقه لطائف و موجب تسطیر انیقه ظرائف

بودرکه...»

«نابی»

«همواره اسب زرین لحام دولت و اقباللری میدان بی پایان
کامرانیده سبق اقران ایله ممتاز و سرافراز و توسن جایک عنان
بخت فرخنده فالاری سر منزل سعادت جاودانیده آماده جنبش
تک و تاز اولوق دعوائی...»

«کافی»

«حدیقه البیان» ده کوریلان عبارۀ آئیده دخی تکرار معنوی

واردی:

«طالب نام برصاحب استعداد و ذو همت دخی کلزار دلنده
کشاده اولان کل زیبای آرزویی شو طرز دلشین اوزره زینت
سفره قیل وقال ایلرکه... آرزوم

پدری احمد رفیعا افسدی ادریده منفیا مقیم ایکن «۱۱۴۸»
تاریخنده اوراده دنیا به کشدر .

ادبیاته انسانی اولان پدری طرفندن - تولدینه تاریخ اولق
اوزه - سوبلنن :

(خدایا ایکی عالدده عزیز ایله سلیمانی)

مصراعی خاتمه منقوش ایدی .

رفیعا موسیقی فننده یکتا اولدیغندن بر آرهلق حسیات غریبانه
ایله نظم ایتمیکی :

(مسکندن دور ادیبو غریبده سرکردان ایدن)

(قسمتی طالعمی یوقسه جانا سخیسین)

شرقیستی سوزشلی بر صورتده بسته لکدن صکره بعض ارباب
طبیعت تعلیم ایله نشر ایشدر .

آرهمی چوق یکمکسزین یونعه استانبوله عکس ایدرهک
واصل سمع هابون اولمسلیه افسدی اطلاق اولدقدن بشقه
اولکندن زیاده مظهر التفات بیورلشدر .

رفیعا استحصال ایتمیکی مساعده پادشاهی اوزرینه خفتان
آغالیله حجازه کیندیکی زمان سن تمیزه واصل اولمش بولسان
سلیمانده برابر کوتورمشدر .

عودتده قونییه اوغراقارندن کنج حاجی، چایی افسدی به
عرض ارادته تبرکا سکه پوش اولمشدر .

دارالخلافه وصوللرندن بر آرز صکره رفیعا عزم سرای
بقا ایشدر .

سلیمان بو افتراقندن حاصل ایتمیکی تأثرله برابر تحصیل علم،
خصوصیه «مثنوی» نلک دقایقی آکلامق ایچون فارسی اوکرتمک
غیرت ایدیبوردی .

او آشارده استاد انخاذا ایتمیکی دایه زاده جودی افسدی
طرفندن کندبسه :

(چونکه علم و ادبه ایتدک ادبیه رغبت)

(دائما صاحب عرفان ایله ایله صحبت)

(غیرت طبیعتی صرف ایت اثر اسلافه)

(مخلص معرفتک اوله جهانده نشأت)

نشیده سیله «نشأت» مخلصی یادکار ایدلدی .

نشأت بر مدت صکره «مثنویخوان» لقله شهرت بولهرق
استانبولک مشار بالان بر فارسی معنی اولدی . هرکس کندبسندن
تدرسه رغبت ایتمیکندن «ملا کورانی» ده کان خانسی مدرسه لره
غبطه بخش اوله جق بر حاله کلدی . بو فیض کیندکجه تعم ایتمی .
خواجه نلک مظهر اسم «فیاض» اولدیغنده شبهه قالدی . او
وقتک ال ایبری کان ارباب قمنی بو مملک شا کردلریدر .

شا کردانندن شعر سونلکه قابلیتی اولانلر برر «مخلص»
وبرمک دأب استادانه سی ایدی . بونلاردن ال زیاده توجهنی
قازانانلر - منظوم اولهرق - برده «مخلصنامه» یازوب اهدا
ایدردی . دیواننده یکری به قریب مخلصنامه موجوددر . بونلرک

الک زیاده اعتنا ایله یازیلانلری شیخ غالب، برتو افسدی، بکلکی
عزت بک، خواجه وحی ناملرینه اولانلریدر . حضرت شیخ
«اسعد» مخلصنی خواجه نشأت ورمش ایدی . مخلصنامه سنده :

(نشأت دیدی پیران زباندن ادیب کوش) [*]

(مخلص آکا اسعد نه سعادت بونه شاندیر)

دیر .

خواجه فارسی شعرده سوبلر . حتی مخلصنامه لردن بر قاجنی
او بولده یازمشدر . فقط انسان اوقورکن صقیلیر . «فارسی
شعرک بوندن طامسزی اوله ماز .» دینسه مبالغه ایدماش اولور .
ترکجه شعرده همان فارسبسندن آشای قالماز . «دیوانی
لفظی، معنوی نقائص مجموعه سیدر .» دینله بیلیر .

طبیعتی دیکلدر . بعضاً اولدجه کوزل سوز سوبلر سده
تصادفی اولهرق سوبلر . شا کردانندن بک چوغی شاعر لکده
کندبسنی یکمشدر . از جمله شیخ غالب ایله مشارالیه ییتنده کی
مسافه معنویه نلک تمینی حقیقه مشکلدر .

خواجه نلک بشقه، شاعرک بته بشقه در . کال بکلک دیدیکی
کبی : هر ادبیات اوقویان ادیب اولق لازم کلیرور .

یاهر ادبیات اوقودانه ادیب دنلک لازم کلیرور . . .

بوراده یته کال بکلک شو تنبیهی اخطاره شایاندر :

«کلمات فکریه بی و اوقوتله رفیات عالمی بو درجه به کتیرن
خاصه احباب قلمک فوق العاده اولمسلیه برابر ندرتی دکل، فوق العاده
اولماسلیه برابر کزیتیدر .»

خواجه نشأت اینی بر شاعر ویا ادیب اوله مامقله برابر اینی
بر استاد اوله نیشدر . بوده بیوک بر شرفدر . ارباب قمنی نکثیره
چالشیدینی ایچون عثمانلیر دائما کندبسنک متنداری اولق لازم کلیر .
موجب انتباه اوله حق موادندرک شا کردانی آرهم سنده
کندبسنک اقتدار ادیبسنی حقیقه تقدیر ایدنلر . یعنی ادبیاتجه
اوله فوق العاده بر ذات اولدیغنی بیلنلر بولندینی حالده ساعه
خودبسنی ایله علیه نده سوز سوبلین اولمازدی . بالعمکس دائما
کال تعظیم ایله ستایشنده بولنورلردی .

بوراسی جالب نظر دقت اولق طبیعیدر . چونکه مهم بر
اخلاق درسیدر . انسانیتک ال بیوک مدار کالی اخلاق دکلدر ؟
جای استغرابدرک مشارالیه کی بمدوح عموم اولمش بر آدم
«سروری» کوزه سنک هجوندن آزاده قالمه ماشدر !

استعمال اسلمده صاحب مهسارت اولان بابا نشأت ارباب
زعامتدن اولدینی جهته «۱۱۸۲» ده آجیلان روسیه محاربه سنده
عثمانی اردوسنده بولندی .

(حسرتله کوزم یاشی که زب چمن اولدی)

(روم ایلیری کهسار بدخش وین اولدی)

[*] حضرت شنجک بو وادیده خواجه نشأتی وصف ایدر بر
منظومه سی واردر .

مطلعی غزلنده بوراسی ایا ایدر .
اوراده دخی خدمات فداکارانه ابرازیه رفقاسی اولان

مجاهدینی متدار ایتشدر .

سفردن عودت ایدنجیه یتهدریس ایله اشتغاله باشلادی . دایماً مسلح بولنوردی . درس اوقودرکن جبکه حاضرلانش بر عثمانلی قهرمانی قیلیمی حق اوله رق مدرسلک مقامی ضبط ایتش ظن اولنوردی . سیف و قلی جمع ایدن ذواتدن معدود در .

ذاتاً بر مرد حیدر خصال اولدینی حالدہ عارف شهیر «محمد امین» افندیکنک توجه مخصوصنه مظهر اولدقندن صکره طریق نقشبندینک الک منتهی اولرندن اولوق شرفی ده احراز ایتشدر .

خواجه کال سخا ایله ده مشتهر اولمش ایدی . خانه سی ملاذ مسافرن عد اولنوردی .

احتجاب احتیاجه معاونتدن کری طورمازدی . بعض اکابره مراجعت صورتیله ده مصالح فقرانی تسویه همت ایدردی .

مشهور درکه «اقدام ! شونک بونک ایشی ایچون بوقدر آبرو دوکمک روامیدر ؟» اعتراضده بولساناره «آبرو ایله دکرمن چورلماز یا ! بویله ایشلر کوریلور .» بوللومقابله ایتشدر . لطائف پرداز ایدی . چپوق ایچردی .

برکون مجلسنده بولان زهدخشک اربابندن بری «اقدام ! جتنده آتش یوق . سزاوراد مچو غنکری زهدن یافه جیسکر ؟» سؤال کستانخانه سی درمیان ایدنجیه خواجه النده بولانسان قوجه چپوخی متبعاً بر کره چکدکن صکره «سزک ایچون ککباب پیشیریان اوجاقندن !» جوابی ویرمشدر .

وفاتی سروربنک :

(نشأت افندی کوچدی جنان اوله منزلی)

تاریخندن آکلاشلدینی اوزره «۱۲۲۲» سمنه منه مصادقدر .

مشارالیهک بعض اشعار منتخبی

یتلر

§ نو بهار کل رخسارنی تقویم جنون

عنایلیان غمه موسم فریاد یا زار

§ کرم الفت اولان نشأت ایله شمدی تب آنجق

آمدشد ایدن درکهنه صبح و مسادر

§ آداب عشق عاشقه آنجق نیاز ایتش

آیین شوق دلبر طنسازه ناز ایتش

§ تلاش وعد وصاله سبب ندر یتلم

بالائی یوق کوزلم عذر عارفانه یوق

§ مریم فکری اولور آبتن معنی اودم

روح قدس نظم می زهار فطنت کور مسون

— مستقیض —

— ۳۵ —

«رساله امیر حسینی» دن :

مخاوره

[طیب ایله خسته بیننده]

— نزه کر آغریور ؟

— قارنم .

— نه یدیکر ؟

— بر بارچه یانمش اتمک .

— کوزلر کره سرمه چکامیسکر .

— نیچون ؟

— بر دهایه جککر اتمکک یانمش اولوب اولدینی فرق

ایده یتلک ایچون .

— ۳۶ —

بنه آندن :

کر مکه چیقان بر متقاب حیراده بر یکچشمه راست کلیر . همان
بی چارمک شهره کوتوریلوب حبس اولنشی امر ایدر . کوتو-
رلر . . .

عودتسده ویردیکری امر اوزربنه محبوسک سینی تخیله
ایدرلر . آدمارندن بریسی «بونک جسنده حکمت نه ایدی ؟» دبه
صورار . متغلب «بو قیلدن اولان ارباب نقصانه تصادفده شامت
واردر .» جوابی ورر . بر طرفه کیزلنیش اولان یکچشمه محاوره یی
دیکله بورمش . میدانه چیقارده دیرک : «تصادفک نتیجه مننه باقم :

سن بنم یوزمی کوردک ، سلامته کیتک کلدک . بن سنک یوزیک
کوردم ، حبسه آتلمد . شمدی اوغور سزلق بنده می ، یوقه سنده می ؟
الله ایچون سوبله !

— ۳۷ —

بنه آندن :

بر شاشی قبرده آرقداشلریله اوطوررکن اوکلرینه قوغش
اولان بر قوش اوچش کتیش . او آرمق بریسی شاشی دیمشک :
«شاشیلر دایماً بری ایکی کوردرلر . محیا نهدندر ؟» شاشی «اوسوز
طوغری دکلدرد . طوغری اولیدی بن شمدی اوچان شو ایکی
قوشی درت کوردرم !» جوابی ویرمش .

— — —

معلم ناجی

(۱. ماویان) . شرکت مرتبیه مطبعه می — باب عالی چاده سنده نورم ۵۲

